

declaracions programàtiques de caràcter ideològic en les seves Converses de n'Olaguer Recó i en els articles a "La Veu de Catalunya".

El recurs real i més indicatiu de què Carner es val a l'hora d'exemplificar l'ideari i el seu grau d'evolució respecte al patró original no és el comentari directe sinó el joc de llenguatge. Especialment a l'hora d'opinar sobre qüestions d'actualitat en les notes de la secció corresponent. D'aquí la importància que adquireixen en el conjunt de la revista i llur virtut antològica a l'hora de resumir els trets més definidors: la defensa d'una determinada ideologia, ara més propera a aquella que en els anys següents el grup acaba assumint, i la crítica a tot allò que pugui semblar excessivament plebeu o que quedi proper a un intel.lectualisme massa progressista (154).

és coneguda la importància que el Noucentisme concedeix al domini del llenguatge a l'hora d'imposar les pautes a seguir que el missatge comporta quan és interpretat adequadament. Les notes de Carner en són un precedent. En el seu cas, però, el tractament del llenguatge amb finalitat ideològica és producte del joc estilístic i no, com en el cas d'Eugeni d'Ors, de l'abstracció conceptual, via per a ell més eficaç per "donar nom" a les coses. És el joc estilístic i la manipulació de la llengua allò que permet que un tema sigui tractat d'una determinada manera i que, amb un distanciament irònic permanent, adquireixi un significat ideològic patent, impossible d'advertir si es restringeix l'observació únicament al contingut. N'és un bon exemple la nota titulada Montjuich sinistre, en la qual, sense cap mena de conceptualització, s'infon la consciència de classe, l'oposició al centralisme i la imatge de la

societat barcelonina de l'època. Sense ambigüitats i amb idees que ens apropen més que no els textos pròpiament teòrics a la clarificació posterior:

"Del Montjuich sinistre volían fer-ne un grech verger; baladras en lloch de presons; murtras en lloch de canteras. Oh republicans idílíchs! Anaren ab dolsos floviols d'ègloga cap a Madrid, y.s trovaren ab el ferotje Rataplam que.ls digué: «-Jamay! Montjuich vetlla sobre Barcelona! Si anessin a Barcelona esquadras inglesas o yanquis, entre Montjuich y els buques surtos farián destrossas!» Oh obrers! os quedeu sense parterres! Mes ay, que n'hauríau fet de la noblesa esquisida dels jardins? Hi hauríau menjat arròs y fideus de color de ginesta (bella imatge per parlar del safrà). Diumenjes a la tarde hi hauríau portat las criadas. Y els baladres y las murtras haurían plorat sas fullas claras. Y son sospir hauria arriuat fins a les ayguas del port, plenas de pelas de taronja, y pallas sutzas. Mes Montjuich segueix sinistre, y son recort perdurará en las llegendas. Montjuich no vol que li fassin fer somriures de jardins. Se sent bourru. Y li acuden regustos de fel a la boca. Y en el silenci de la nit mormola paraulas estranyas, incomprendibles als oradors de meetings republicans" (155).

A vegades el tractament del llenguatge és una via més per a la selecció projectada. D'aquí que s'aprofiti del doble sentit dels mots a l'hora de distanciar-se del "Diario de Barcelona" i del seu ideari. Concretament a propòsit del fet que Maragall n'hagi abandonat la redacció:

"LA MORT, EL BRUSI Y ELS MORTS. Quan se preguntava a n'algú per què tenia el Brusi, la resposta era sempre la mateixa: «-Per en Maragall y pels morts.» Are, com qu'en Maragall no tornarà més a n'aquell carrer de la Llibreteria (hónt hi ha dugas institucions venerandas, el Brusi y el Forn de Sant Jaume), are donchs, la gent només tindrà el «Diario» pels morts. Y en efecte, tothom, a l'obrir el Brusi, és lo primer que diu: «Ve-

yam quins morts hi ha». Y en aquell diari hi trovan els morts de Catalunya. En Maragall ha sortit del cau macàbrich. En conjunt, s'ha tractat d'una qüestió de vida o mort. Y ademés, en Maragall en son últim dijous, gosà parlar de rosas. Rosas a n.el Brusi? Oh profanació y descortesía ab las orengas y las clavellinas d'esqueix!" (156)

La maniobra estilística comporta també una manipulació de la realitat. D'aquesta forma les notes d'actualitat marquen la pauta del tractament de la realitat que caracteritza les narracions literàries posteriors (moltes d'elles de 1904 i 1905) i permeten interpretar-les. No interessa la captació directa, de la mateixa manera que no interessa la notícia, sinó els recursos emprats per tal d'encarar-s'hi: el maneig a través de la ironia, la preocupació per informacions totalment secundàries, el tragirament del tema per tal de parlar d'una altra cosa totalment diferent o la simple complaença en la burla. En algun cas la descontextualització és tan agreujada que a un lector que desconegui el marc de la notícia li és impossible d'entendre-la (157). Les tècniques mica en mica s'apropen també a les dels típics articles mig periodístics mig literaris que anys a venir esdevenen habituals en l'obra carneriana. I a vegades amb un to proper al de Les bonhomies. Com en aquesta Brotada, en què l'única cosa que es vol comunicar és l'arribada de la primavera, però mitjançant l'enginy, la subtilitat i l'afabilitat:

"Barcelonins, impenitents que som! Hem vist ab joya la brotada d'àlams y acàcias, com l'esplendor de violetas en las taulas de la Rambla. És el somriure del bon Sant Joseph que s'acosta. Mentrestant els estudiants s'amohinan perquè el temps fatal s'acaba, y las modistas s'alégran perquè els nuviatjes de Pasqua s'acòstan. Oh Primavera, joventut de l'any! (El Dant ja ho deya). Els punts verts de la brotada donan un to chic a las

brancas; las violetas són elegantíssimas en el pit y en la mà de las donas, en els discrets *boudoirs*. Y Primavera santa avensa entre els amohinos dels estudiants y els somriures de las modistas, amiga d'aqueixas diversitats d'esperit que produhexen pintorescas bellugadissas morals, com las bellugadissas materials que causa els dols zèfir a las bolvas imperceptibles y a las tijas menors d'edat" (158).

Al marge de les notes d'actualitat, durant els dos primers anys de "Catalunya" el discurs ideològic no surt de la ploma de Carner sinó de la dels companys. O, en tot cas, es pot deduir de la tria de material i col.laboradors. La responsabilitat implícita, és clar, recau en el director. Joan Alzina i Melis és qui s'esplaia més en articles d'aquest tipus i, significativament, és de tots ells qui resta més fidel a la doctrina torrasibagesiana. Quan no el cita, el parafraseja. Els seus articles confirmen que la base de l'ideari continua essent la mateixa d'uns anys abans.

En qüestió ètica i religiosa es manté la línia mestra del bisbe de Vic, a qui qualifiquen de "*gran filòsof catalanista*" (159) i a qui inclouen, junt a Gaudí i Ruyra, en la "*maravellosa trinitat*" d'"*homes eminents*" (160). No és estrany que un dels números monogràfics estigui dedicat íntegrament -fins i tot les pàgines d'Informació queden reduïdes a dues- a reproduir les seves conferències sobre estètica. A part que és l'únic monogràfic d'aquestes característiques i el primer número doble dels del segon semestre de 1904, cosa que de per si el sobrevalora (161). Ja uns mesos abans destinen quasi tot l'apartat d'Informació a reproduir la recent pastoral La única eficàcia (contra la pseudomística literària),

text d'una claredat meridiana per entendre els seus postulats estètics: "*Ens sembla un document tan important y d'una tan maravellosa consistència -diuen- que l'oferim íntegrament a la consideració dels nostres llegidors*" (162). La seva darrera col.laboració directa és la Invo-
cació a la Reina de Catalunya, oració de to marcadament apologètic dirigida a la Mare de Déu de Montserrat (163).

Al marge de Torras i Bages, el rerafons confessional de "Catalunya" es posa de manifest, en primer lloc en les col.laboracions de capellans. Alzina i Melis, en el seu Discurs pronunciat en la vetlada de la Capella de Binissalem considera que el lligam tradició-religió ha estat una eina important per a la difusió de la cultura catalana i per això molts poetes i partidaris de la Renaixença han estat sacerdots. És la mateixa raó per la qual bona part dels col.laboradors de la revista també ho són i alguns amb presència a la redacció, com Lluís Gispert o Josep Paradedà (164). Encara que no hi participin directament també hi ha informacions diverses sobre altres capellans influents: mossèn Bové, que dóna la interpretació de Lluïl que serveix de base per a la que se'n propugna; el canonge Collell, de qui es comenta Faules i similis (165); mossèn Gaietà Soler, a qui s'elogia amb motiu de la traducció d'Imitació del Crist (166); i, és clar, Frederic Clascar, del qual es recensiona un discurs sobre Balmes (167). I si amb això no n'hi ha prou, la incorporació directa de sants (sant Dionís Aeropagita i santa Brígida) o beats (Ramon Lluïl i Josep Oriol).

Per altre cantó -segon punt a considerar-, el cristianisme continua essent bàsic a l'hora de cercar models literaris. És el cas de Ruyra i els seus poemes militants, presentats com a models de poesia religiosa exem-

plar. O dels autors mallorquins. També és una de les causes de la reivindicació de la literatura popular. En general es defensa qualsevol cosa que suposi un recolzament de l'ideari catòlic i es rebutja tot allò que pugui ser interpretat com a anticlerical: Carducci, "Joventut", el republicanisme federal, Nietzsche, etc. En tercer lloc, les informacions de tema religiós. Com l'article La cadena de Bofill, sobre la substitució de Lleó XIII per Pius X a la seu pontifical de Roma. Es justifica la notícia pel refafons cultural que amaga -el papa músic ocupa el lloc del papa poeta-, però en realitat és una especulació de caire confessional (168). Bofill, doncs, que fins llavors s'havia destacat com el component del grup més vinculat a aquest camp, continua donant primacia al tema. En quart lloc, la inclusió de textos amb finalitat catequètica. Com les Revelacions de Santa Brígida traduïdes per Joan Llimona que encapçalen diversos números o les cartes del beat Josep Oriol a Maria Rajadell i Vallgonera en el monogràfic sobre Olot. També la publicació de violes jocfloralesques o poemes dedicats a la Mare de Déu (169).

Els dos aspectes més importants en la fixació de l'ideari torrasibagesià durant els primers anys de segle són la preponderància del ruralisme enfront del ciutadanisme i la defensa de la tradició. Durant 1903 i 1904, tot i algunes novetats de plantejament, el punt de partida és el mateix. Cap a 1905 els valors rurals van donant pas als ciutadans, però en els dos anys anteriors segueixen essent predominants. Des del punt de vista literari es posen de manifest en la potenciació d'un ruralisme "manso" de reminiscències vuitcentistes, con-

traposat a un altre de més "mascle" que brega per imposar-se des de certs sectors modernistes, però que difícilment pot ser assimilat per un grup com el de Carner (170). Si la revista accepta aquest ruralisme, encara que no siguin els principals redactors -ni per descomptat Carner- els que s'hi esmercen, és per una raó fonamental: perquè és la manifestació literària del lligam amb una tradició autòctona que pot ser fàcilment interpretada des de pressupòsits conservadors. La natura, i el món rural per tant, pot ser vist com a un tot orgànic regit per uns principis divins inqüestionables i eterns. Lluís Gispert ho teoritza des de les pàgines de la revista:

"Contra las tendencias de l'unitarisme en societat ha tornat a aparèixer lo que en podríam dir el variisme, armònic y expansiu, basat en los principis indestructibles de la naturalesa." (171)

Que a "Catalunya" aquest ruralisme té una cabuda considerable, ho demostra ja només el fet que un dels monogràfics estigui dedicat a "Del camp y la montanya". S'hi publica La mort del bosc de Raimon Casellas o èglogues modernes de Pijoan, però s'hi afegixen un seguit de col.laboracions ben manyagues i idíl.liques. Des de poemes populars com la Cansó del pagès editada per Valeri Serra i Boldú o les improvisacions del glosador mallorquí Toni Vicens Santandreu (Vuytenes en honor de la Sma. Trinidad), fins a poesies dels típics "rectors virgilians" com mossèn Paradedà i les seves Pagesívoles de to jocflorallesc i confessional, o les narracions apologetiques de mossèn Àngel Garriga Boixader (Portant el combregar. Nit de fosca), passant pels relats costumistes de Manuel Duran i Duran (La fira, Secada, Nostre pa de cada dia). Al marge d'aquest número, destaca la reivindicació d'un

poeta com mossèn Anton Navarro -un dels autors modèlics a l'Acadèmia Catalanista de la Congregació-, de qui publiquen nombroses composicions, comenten el volum Pirinenques i dediquen un article de divulgació (172).

Aquest costumisme pagesívol i jocfloralesc no sempre és ben vist. Les discriminacions tenen fonament exclusivament ideològic, cosa que demostra que en qüestions d'aquest tipus la selecció no és la mateixa que hi ha darrera de la determinació dels postulats estètics. Per això Carner i els literats del grup no el posen en pràctica personalment. És prou expressiu, per exemple, que es critiqui Apel·les Mestres com a poeta de "*versos tan mansoys*" (173) o Ramon Surinyach Senties -un dels seus deixebles- per l'ingenuisme de De la vida (174), i en canvi se'n ressaltin d'altres que són tan mansoys o més, que es valen d'un estil igualment candorós i que, òbviament, descarten tot allò que pugui haver-hi de vitalisme. Els autors potenciats són uns de molt concrets, amb un cert component classicitzant i normalment capellans (Paradeda, Navarro, Garriga) o mallorquins com Joan Roselló, personatge importantíssim per entendre la relació del grup amb Mallorca i la tradició literària mallorquina que s'està reivindicant (175). A Mallorca la polèmica camp-ciutat està força definida. Gent més propera al Modernisme com Gabriel Alomar, Miquel dels Sants Oliver o Joan Torrendell defensen una cultura ciutadana i antiprovinciana, mentre que aquells autors més vinculats al grup de Carner entronquen amb una literatura propera al mestratge de Costa i Llobera i, per tant, de base rural (176).

El ruralisme mascle propugnat amb força per certs sectors modernistes és censurat sense contemplacions. Al darrera no hi ha només el rebuig a una determinada nar-

rativa, sinó també a la concepció del món que implica. Els motius de la crítica continuen essent, doncs, més ideològics que estètics (177). N'és un bon exemple el menyspreu permanent envers Víctor Català (178).

Durant els anys anteriors les úniques matisacions a aquest tradicionalisme rural que perviu provenien de Carner, que era incapaç d'integrar-lo a la creació literària sense modificar-lo amb determinats components estètics innovadors. Ara l'evolució de la poesia de Bofill i Masó vers les noves directrius carnerianes n'amplien l'abast, però les matisacions són en essència les mateixes. D'una banda la natura com a pretext per a l'artificiositat estilística (ja de forma generalitzada) i la vivió idíl·lica del paisatge gràcies a l'afiançament del clasicisme (especialment pel que fa a Mallorca). De l'altra, la introducció d'elements d'ambientació ciutadana, que cada cop van més enllà del simple costumisme de composicions anteriors. Textos dispersos de 1903 com Terrat o els tres sonets A una donzella de Primer llibre de sonets obren la porta del que serà el decantament de 1905 vers el ciutadanisme una vegada s'assumeixen les bases ideològiques del Noucentisme (179). De moment no són més que indicis en gestació i conviuen amb la caricatura burlesca heretada de Llibre dels poetas d'un sonet com Magna urbs, la primera redacció del qual és de 1904.

A les diverses vies per al tractament literari del ruralisme se n'afegeix una de nova que també respon als desitjos de modernització, ara a partir de models francesos: la que protagonitza Francis Jammes, el poeta de la natura per excel·lència. Bofill n'és admirador des de ben aviat (180) i Carner el qualifica d'"*ingenu poeta*" i l'elogia per les seves "*estrofes clares y infantines, parlant dels animalons y de l'olor dels camps, de la Mare*

de Déu y de les ties hugonotes" (181). També en aquest cas l'interès -almenys pel que fa a Carner i al període en qüestió- respon a motivacions més ideològiques que no estètiques. No es reivindica la poesia de Jammes per ella mateixa. La seva concepció de l'art basada en la identificació amb l'ànima de la natura i amb un grau elevat de subjectivisme i sinceritat no coincideix amb la que Carner propugna, tot i el decorativisme a partir de petits detalls quotidians o la defensa del treball acurat i cisellat que condueix, també a Jammes, fins al sonet. Allò que convé és que la seva obra sigui representativa d'una modernitat capaç de donar una nova imatge a la carrincloneria del ruralisme vuitcentista. Per això és un dels autors traduïts a "Catalunya", però se'n selecciona un poema programàtic de poca qualitat literària: un atac a les teories de Nietzsche (fins i tot se'l cita) i una defensa de l'home que es deixa portar per la natura i viu segons la seva harmonia rítmica (182). Pensem que Jammes és el paradigma del poeta convertit al cristianisme, conversió que motiva l'aparició definitiva en la seva obra de la idea de Déu -fins llavors només intuïda- com a centre ordenador de la natura. Són detalls que no passen desapercebuts a Carner o a Bofill en llur recerca de fonts literàries, malgrat que Jammes continuï tractant el tema religiós des d'una òptica subjectivista (en alguns casos converteix el text en pregària) que el distancia -novament des del punt de vista estètic- del joc estilístic carnerià a partir d'un pretext, que és la tònica ja dominant pel que fa al seu tractament del tema.

UN PAS MÉS EN L'INTERÈS PEL FOLKLORE

Quant a la defensa de la tradició, el fonament de les idees exposades a "Catalunya" tampoc no varia substancialment respecte a l'heretat, tot i que no tinguin cabuda posicions tan intolerants com les que paral·lelament sosté Emili Vallès a "Montserrat" o en alguna sessió de l'Acadèmia Catalanista de la Congregació. Els aspectes essencials a estudiar són el folklore, el valor concedit a la institució dels Jocs Florals i la lectura de les literatures dels segles XIX i medievals. A nivell general, també en aquest cas els textos teòrics més il·lustradors surten de la ploma d'Alzina i Melis. Com aquesta citació extreta de De la altra banda de la mar:

"La causa principal y més evident síntoma, al mateix temps, de la descomposició d'un poble està ab aquesta adopció de lo extrany y rebutjament de lo propi. Els hàbits antichs, els divertiments y solemnitats tramesos de pares a fills són fermes baules que uneixen unes generacions ab les altres, tenen quelcom de l'ayre dels pinars que aixampla ls pulmons, vigorisa.l cos y dóna alegria. Desgraciat el poble que no s'hi troba a pler ab ells! Senyal de que decau y.s perverteix son caràcter".

Tot i les matisacions de Carner, l'anticosmopolitisme continua essent notable. El rebuig se centra més aviat en aquell ciutadanisme d'arrel cosmopolita vinculat als elements més externs del Modernisme. Com en aquesta paròdia de Palència, amb referències a "revistas teosòfiques" i "colònias anarquistas":

"XAFARRANXO INTERNACIONAL A PALÈNCIA. A Palència hi arribà una comitiva de russos ab algunas donas. A la nit, mentres els bons russos dormían, una partida de bohemis francesos y hongríachs els robaren diner y robas, y s'endugueren dugas noyas russas. Oh Palència, Cosmòpolis nova! Tu tindràs metropoli-

tans, revistes teosòfiques, tupinambas, colònies anarquistas y globos Dumont! L'ànima de l'Unamuno fa ballarugas. La gran planura fa quelcom com l'iniciació d'un panteig. Comensa la Espanya Nova. Una boyra septentrional se desfà en rosada salutífera sobre els camps bruns y desolats" (183).

Igual com en els textos de Carner de 1902, allò que es menysprea és la manca d'assimilació de la influència estrangera i l'esnobisme que comporta, però no la modernització. Així s'entén que el crític musical es queixi en un determinat moment de manca d'uropeïtzació:

"La temporada musical se presenta enguany ab una misèria indigna d'una ciutat que vol tenir vistes a Europa" (184).

Els plantejaments més radicals, però, surten de la ploma de col·laboradors i no de redactors. Per exemple, Ignasi Brichs i Quintana que, en parlar de folklore, deixa anar una bona invectiva:

"El folklore català molt s'hi ha fet y més si farà d'are en avant ab el vell estol de captayres que a temps arriban ahont si s'escuydem anàvam a trovar-lo capjirat per una «porqueria» estrangera, espill de decadència d'un poble, que invadint el pla y montanya feu per soterrar nostres costums y bonas usansas que sols vagament poden recordar las testas blancas dels vells que són ja casi en brassos de la mort" (185).

Tot i les exageracions de la citació, l'interès pel folklore arriba ara al seu punt culminant. En períodes anteriors ja havia estat un tret definidor. Primerament s'hi barrejava l'afany recopilador propi del romanticisme conservador i la lectura moral inherent; després guanyava força la moralitat a partir que s'afermava la influència dels postulats de Torras i Bages sobre el tema. A "Catalunya" aquests postulats continuen en peu perquè, tot i que la difusió d'una ètica catòlica ja no és tan essencial, segueix essent vàlid l'estudi de costums, creences i

cançons populars com a fórmula per al vincle amb una tradició autòctona interpretada des de pressupòsits conservadors (186). Per això es valora més Marian Aguiló que no la reinterpretació vitalista de gent com Maragall. I és que, ben entès, el folklore és una bona arma per a la contraposició a aquelles manifestacions paral·leles que prescindeixen de la tradició considerada convenient. És l'argument bàsic per distingir cultura popular de cultura vulgar. Sota la qualificació de "vulgar" s'encabeix tot allò no assimilable ideològicament: des dels cors de Clavé fins al vodevil, passant per Pitarra.

Les teoritzacions de Joan Alzina i Melis són les més properes a l'origen torrasibagesià. Un dels textos que li reprodueixen és precisament una conferència seva sobre la rondalla. S'hi defensa la cultura popular com a portadora d'un esperit popular tradicional, que és un esperit nodrit de serenitat, ingenuïtat i simplicitat, valors que els temps moderns estan deixant de banda. Reivindicar la rondalla vol, dir, doncs, reivindicar la tradició i indirectament la religió (187).

Però la veritable aportació de "Catalunya" al tractament que el grup de Carner concedeix al folklore per tal de superar la simple recopilació vuitcentista és la potenciació d'aquells estudis racionals i científics compatibles amb la fixació ideològica tradicionalista. D'aquesta manera s'eviten les nostàlgies patriòtiques carrinclones i es fan mínimament compatibles els desitjos de modernitat i els postulats ideològics, cosa que no s'havia assolit fins ara pel que fa a aquest tema. En aquest sentit, Josep Carner confirma uns anys més tard la seva creença *"en el valor essencial del folklore com a motiu etern de les creacions artístiques y a l'ensemps com a revelador de les fesomies ètniques (sense la cívica*

percepció de les quals no són possibles la comprensió històrica, la capacitat política ni, més àmpliament, la educació social)" (188). Posa de manifest així la seva aproximació al tema a dos nivells, que són els mateixos que es fan presents durant els anys de "Catalunya" i que confereixen el major grau de modernitat. En primer lloc, el folklore com a font literària per a la reelaboració estètica (d'aquí que se'n parli com a "*motiu etern de les creacions artístiques*"); i en segon lloc com a material per a un estudi científic aprofundit justificador de la tradició (d'aquí que sigui "*revelador de les fesomies ètniques*" que justifiquen una determinada concepció de la societat).

La utilització com a font literària per a la reelaboració estètica té el seu origen en el període anterior. No hi ha gaires modificacions, però l'assiduitat del tractament i el guany qualitatiu són majors. La seva obra del moment conté dues fites en aquest terreny: la publicació el 1904 de Deu rondalles de Jesús infant, on es posa especial atenció a l'elaboració culta i estilitzada a partir de la manipulació dels recursos provinents de la rondalla popular, i La filla del Carmesí, basat en el romanç del mateix nom i accèssit a la flor natural dels Jocs Florals de Barcelona de 1904 (189). I és que, com diu en un altre moment, "*la poesia popular desempeña muy a menudo (...) funciones de disciplina clásica*" (190).

L'ús del folklore com a material per a l'estudi científic és un altre dels aspectes que preocupen Carner -només cal veure la importància que s'hi dona a les pàgines de la revista (191)-, però no és un dels seus camps de treball personal. Ni pel que fa a articles d'investigació ni a teoritzacions. La reelaboració és possible perquè deixa en primer terme un component estè-

tic que per a ell és essencial, mentre que la teorització comporta automàticament un posicionament ideològic, i no és freqüent que durant 1903 i 1904 Carner el manifesti de forma directa. Dels components del grup, qui posa millor de manifest l'atracció pels estudis científics d'investigació folklòrica és Rafael Masó, cosa que ja insinua en les seves intervencions a la Congregació Mariana i li val alguna vegada la rèplica de la jerarquia per no potenciar suficientment els aspectes morals. A "Catalunya" es publica sense reserves la dissertació que dona origen a aquesta petita polèmica. Es tracta de l'article Folklore infantil recullit a Girona, amb el material recopilat en el treball de camp i les explicacions corresponents, força objectives.

"CATALUNYA és amiga del folklore, en general i en particular de molts folkloristes", diuen a propòsit d'unes sessions organitzades pel Centre Excursionista. Queda clara l'atenció que es concedeix a la qüestió. Donen a continuació la llista d'aquests folkloristes "amics": Serra i Pagès ("agavellador mytich de les activitats y els entussiasmes"), Sara Llorens ("la molt fina, molt subtil y molt saberuda"), Aureli Capmany, Serra i Boldú i "La senyora Pepa" (Pi Joan) (192). A ells cal afegir els noms d'altres tres col.laboradors: Cels Gomís, Maria Baldó i Ignasi Brichs. La millor demostració d'aquest privilegi amistós és l'elaboració del número monogràfic sobre el tema de febrer de 1904. Hi col.laboren els folkloristes més lligats a la revista (Maria Baldó, Serra i Pagès, Serra i Boldú i Sara Llorens) i altres que només intervenen en aquest cas (Cels Gomís i Aureli Capmany). És un recull antològic de material provinent de totes les zones de parla catalana. També hi ha articles i treballs d'harmonització de cançons populars, però allò que dominen són

els textos. És de destacar l'acurada selecció del material i el rigor científic de les edicions, dos trets determinants de la concepció que propugnen (193). Quant a la selecció, és determinant la gran quantitat de textos amb rerefons religiós, com a pervivència del criteri moral heretat: romanços a la Mare de Déu, lloances de sants, oracions, nades, rondalles amb component catòlic i teatre litúrgic.

Pel nombre de treballs publicats i de referències amistoses i elogioses, Valeri Serra i Boldú i Rossend Serra i Pagès es converteixen en els dos folkloristes "oficials" de la revista. Tots dos, amics personals del director i representatius del model de folklore científic que s'està reivindicant per tal de superar, en vistes a una major modernitat i "professionalitat", la simple recopilació o el hobby de senyorettes avorrides. A Serra i Pagès, "que tan enredera ha deixat aquell folklore en broma que s feya a Catalunya" (194), fins i tot se li dedica part del número quaranta-cinc en reconeixement pel fet de formar part del consistori de torn dels Jocs Florals de Barcelona (195) i en carta de quinze de setembre de 1903 se li ofereix de formar part de la comissió de l'homenatge a Maragall impulsat per la revista. Tot i la burla amable típicament carneriana, es reconeix la rigorositat del seu treball de recerca a propòsit de les investigacions sobre el comte Arnau:

"En R. Serra y Pagès el cerca en fervorós romiatje. Camina que caminaràs, lluny, lluny, veu un llumet blau. Truca.

-Bona nit! Sabeu on viu el compte Arnau?

-En una fondalada molt llunya, molt llunya! No hi anéssiu pas!

Y camina que caminaràs sempre en cerca de llumets blaus de las casas llunyanas..."

(196)

Valeri Serra i Boldú és corresponsal de la revista